

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
székhely-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

Előzetes pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasdos petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlár 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök Aprilis 16.

75. szám.

A debreczeni öreg honvédekhez

Debreczen, ápr. 16.

Ma az 1848—49-es honvédegyetkek országos központi választmányának jegyzőjétől Miklós Zsigmond úrtól a következő levelet kaptam:

Tekintetes szerkesztő ur!

Bizony újság, ugy-e, hogy az én levelemnek is alkalmatlanok kell tekintetes szerkesztő úrnál; de én valóban cseppet sem bánom, mert mindig melegítő érzéssel gondolok Önre 1867. tavasza s nyarába vissza, Őre, ki legelőször pártfogója, támogatója volt a hírlapiradalom utján az 1848—49-es honvédeknek, midőn azok egyetlekké alakultak. Ön mozgalomunknak organuma volt akkor a „Pesti Hírlap” hasábjaiával. Ön gyakran megfordult akkor közöttünk, bizalmunkat teljes mértékben birta, látta, a közöttünk működött szellemet, ismerte céljait törekvésünknek, s ismerni méltóztatott ügymenetünk gyarlóságait is leplezetlenül.

Azért fordulok én most feltétlen bizalommal tekintetes szerkesztő úrnak irányomban is mindig szívesen nyilvánított jóindulatához kéresemmel, hogy legyen kegyes a következőkben rövid kis információval szerencsétlen hamarosan, megküldeni utánvéttel becses lapjának a kéréssem tárgyával kapcsolatos számait; én viszont szívesen felajánlom innen vizontszolgálatomat.

Tegnap postával — ugyanis kaptam a „Debreczeni Ellenőr” f. évi 67-dik számát, melyben a debreczeni honvédegyetkek részéről megjelölt újdonságot olvashatni; kaptam 2 nap előtt Csutak Kálmán honvédegyetkes és honvédegyetki elnök úrtól is rövid közlést, mely szerint a vezetése alatt álló honvédegyetkek a működését — elég alaposan, mintán 24 éven át alapszabályok nélkül állott fenn, — felfüggesztette; de körülmenyesebb felvilágosítást sorai nem nyújtanak kéni nem akarok, — és hivatalos jelentés sem jött még onnan senkitől tegnap délutánig az ott történtek felett, s becses lapjából csak annyit látni, hogy baj van a debreczeni honvédek között, lényegére

azonban vagy a bajnak az okaira a hírlapi közleményből következtetni nem lehet.

Alázatos tisztelettel kérem ennélfogva tekintetes szerkesztő ur — mint régi ismerősöm és jóbarátomat, hogy legyen kegyes engemet a lehetőségig felvilágosítani arra nézve, hogy mi történt a Debreczen városában szakadatlanul 1867. tavasza óta fennálló, százakat számító honvédegyetkekben? és nem-e lehetséges az öreg bajnokokat pár okos, hazafias szóval helyes utjukra vissza terelni? kinek volna szebb feladata, hivatása a hasonló esetekben a hírlapiradalom férfainál? ki hathatna szövegben és határozottabban amaz öregekre, mint a hírlap? figyelemzette őket, hogy: „Ti nemcsak a magatoké, hanem a hazáé vagytok; 40 év előtt mint jó és hű gyermekei a hazának ragadtatok fegyvert közös tűzhelyünk és közös menhelyünk megvédelmezésére, s kiérdemeltétek a világ bámuatát a testvéries önfeláldozásból egymás mellett oly hősiességgel vívott 1 1/2 éves küzdelemben, — Ti, kiknek emléke példát kell, hogy szolgáljon az utókor hazafiasnak, Ti most a sir szélén erkölcsi szét hullásban akarjátok végső napjaitokat élni, s erkölcsileg szét hullottan akartok az örökéletbe átmenni? Ilyen hozzájárulással tisztelt szerkesztő ur, azt képelem és hiszem, hogy bárki is csak gondolkozóvá válik és felhagy netalán egyéni kedvével, a mi ma már közöttünk — vén elaggottak között egy sem vezethet már semmire.

Tekintetes szerkesztő úrnak

alázatos és készséges szolgája

Miklós Zsigmond

mint a honvédegyetkek orsz. közp. jegyzője.

* * *

A kötelesség elől, melyet a fentebbi sorokban foglalt megfizető bízalom reám rótt, nem térhetek ki; de nem is akarok. Tollam, lapom, minden tehetségem szolgálataira áll annak az ügynek, mely iránt mai napig megőriztem ifjúkorom szent lelkesedését. Szabadságharcunk öreg bajnokai ma is azt a régi jó barátot találják bennem, a ki értők bármikor sikra szállni kész s a ki kegyelettel tekint rájuk mint dicsőségünk élő oszlopaira.

Engedjenek hát meg az önzetlen jóbarátoknak egy pár őszinte szót.

Sajnos látom, hogy már egy idő óta az a szíves egyetértés és kölcsönös bizalom, melynek a bajtársakat kellene összefűzni, a debreczeni honvédegyetkekben nagyon meglazult. Nem a nyilvánosság elé tartozik annak okait fessegetni. De bármi történt is a multban, egy kis jóakarattal az kiegyenlíthető. Nem szabad ott a viszálynak felütni fejét, hol a közös osztályrész a régi dicsőségből testvéreké tette azokat, kik hősiességükkel egy zászló alatt. Nem szabad azoknak ketté szakadni ma.

A debreczeni 1849-es honvédegyetkek együtt kell maradnia. A kisebbség rendelje alá magát a többségnek, mint a hogy ezt az alkotmányosság szelleme megkívánja. A fényes név, melyet, viselőnek, ne váljék soha meghurcoltatás tárgyává. Olyannak kell annak maradni, hogy tisztelettel tekintsen rá a mai nemzedék. A történelem lapjai örök időkre megőrzik dicsőségüket; apró viszálykodások ne homályosítsanak el abból egy darabkát sem.

És én hiszem, hogy ez nem fog történni itt Debreczenben sem. Szabadságharcunk öreg bajnokai sem szétválni nem fognak, sem egymás elleni küzdelemmel keseríteni agg éveiket. A honvédegyetkek ujjalakulása már megindult. Hiszem, hogy senki sem fog gátat gördíteni ez elé. Annál inkább, mert az ujjalakulás oly uton indult meg, mely teljes reménnyel bízott. S midőn a debreczeni honvédegyetkek élére régi hű bajtársukat, szeretett polgármesterünket Simonffy Imrét állítják, azzal a béke, a méltányosság, az igazságszeretet és kölcsönös bizalom szellemét emelik ott vezérré.

Kétségkívül nagy mulasztás volt, hogy az egyetleddig alapszabályok nélkül — tehát sajátképp törvényes alap nélkül — létezett; de e mulasztást az előbbi elnöknek nem ma kellett volna észrevennie, hanem már régen. És ma, midőn az új alapszabályok készítésére már kiküldetett egy bizottság, annak munkálkodását nem késleltetni, hanem siettetni kell

s nem szabad a központi választmány téves információkkal, félrevezetni, mintha itt a debreczeni honvédegyetkek kebelében a legdühösebb pártviszály dúlna.

Ha vannak, a kik elgedetlenek, forduljanak azok bizalomnal bajtársaikhoz. Fűzzön újra mindenkit egyívű az egyetértés és szeretet kapcsa. Lássá országvilág, hogy szabadságharcunk öreg vitézeinek nincsenek semmi magán érdekük, csak egy közös érdekük, melynek szentnek kell lenni s melyet örökségül hagynak unokáikra: a honvéd név becsülete.

Vértesi Arnold

Országgyűlés! A képviselőház tegnapi ülését tartott, melynek előjén a vizügyi bizottságba Harkányi Károlyt, a közigazgatási bizottságba pedig Horváth Lajost választották meg. Ezután a telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta a ház. Matuska Péter ismerte és ajánlotta az igazságügyi bizottság nevében a törvényjavaslatot, amelyről kiemelte, hogy a telekkönyvi betétek szerkesztését egyszerűsíti s egyszerűsítést az eljárás gyorsítja. Az ellenzék részéről Csatar Zsigmond, Vécsy Endre, Kemény Pál és Horánszky Nándor szóaltak föl. A módosítások közül csupán Rohonyi Gyula módosítását fogadta el a ház, miután Szilágyi Dező igazságügyminiszter ahhoz hozzájárult. Az ülés végén Csatar Zsigmond intézett interpellációt a földmívelési miniszterhez, a szőlővesszők szállítása tárgyában.

Vöröskereszt.

A hajdúvármegyei választmány évi jelentése.

A vöröskereszt egyet hajdúvármegyei választmánya, mely holnap tartja közgyűlését, következő jelentést terjeszti föl a központi igazgatóságához:

Alapszabályaink 26. §-sa értelmében tisztelettel jelentjük, miszerint választmányunk életében a múlt év folyamán nevezetesebb esemény nem fordult elő, s úgy szólván csupán az évenként ismétlődő teendők teljesítését eszközöztük.

Az évi rendes közgyűlés tárgyainak előkészítése céljából választmányi ülést 1890. évi március hó 12-én tartottunk, rendes közgyűlésünk pedig 1890. évi április hó 9-én volt. A május 9-én tartott országos közgyűlésen választmányunk képviselésére dr. Boda Gyuláné ő nagysága választmányi tagot és

számításba a szellemi erő nagy fontosságát, mi a nőket jóval inkább érdekli. Az egyszerű, mesterkéletlen férfi, szellemi erejére van utalva; ezt kell kifejtene, hogy hódíthasson. S győzelme azért biztosabb mint az, a ki meghódítani akar, vele szemben védelmi eszközről alig-alig gondoskodik. Meglepi, mintegy váratlanul lepi meg kedves ellenfelét; a nők pedig kedvelik a véletlen meglepetéseket. A külsőleg vonzó ifjuaul szemben előre figyelmeztetve van. Föl van vértetve, az nem talál védtelent. Még udvariaságát is félreagya-rázhajta a gyöngéd női kedély. Így aztán a mit a szép udvarló a maga előnyére irt, voltaképen hátrányára lesz. — Önhitűsége bünhődését, a női szív elhűgülésében ösmérheti föl.

Az, a ki egyéniségénél fogva nem sajátíthatta el a behizelgő udvarias modort, még épen ezáltal magára vonja a nők érdekeltségét, a mit úgyesen kizsákmányolhat, ha máskülönbön kiváló tulajdonokkal rendelkezik. A nő véle szemben nem tart semmitől; lemond a védelemről, mert nézete szerint arra nincs is szüksége s ekkor mintegy letette fegyverét. Még észre sem veszi a szegény nő, már félig meddig le van győzve. Először csak bizalmasa lesz, azt hiszi hogy inkább szánalomból, legalább magával ezt hitte el. Így diadalmaskodik a szellemi erő, e láthatatlan hatalom a bájos külső fölött. Meglehet, első találkozás alkalmával a nő önmagában ilyen féle észrevételt tett; „szegény ember! minő szegletes, minő ellenszenves!” de bővebb ismeretség után eme nézetét megváltoztatja, sőt esodálkozik azon, miként ítéltetett ily balul olyan kedves egyén felől. Gyakran az első tekintetre kedvezőtlen benyomást előidéző külső, az a rejtélyes elpalástoló álarcz, a

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A kik a nőket megigézi.

Irta:

Könyves Tóth Kálmán.

Régi magyar közmondás, mely ma is azórol szóra igaz: „nem az a szép, a ki szép, ki kit szeret: az a szép.” Ösmertem egyént, ki a rózsza finom illatát ki nem állhatá, míg a frissen lekaszált széna illatában valódi élvezetet talált. Így van ez a világban is. A tudomány óriási léptekkel halad. A hieroglifákat kibetűzte a tudós világ, de a sziv rejtélyei még most is hét pecséttel vannak lezárva. A rokon- és ellenszeny ébredése bizonyos esetben szintén kimagyarázhatatlan titok. Miért gyakorol egynémely férfi elbűvölő hatást bizonyos nőkre, ki tudná azt megmondani? Ezt még magok az illetők sem volnának képesek indokolni. Olvassuk, hogy Alkibiadesz, Mátyas király, Zólyomi Dávid hány női szívet törtek meg s hajlandók vagyunk a hódítást a külső varázsnak tulajdonítani, habár ez a kivételes esetek közé tartozik, mert ennek varázsa mulékony s maradandóbb érzeménnyel ritkán gyulaszt.

Hány nő van, ki elmellőzve a bájos Apollót, odaadón simul Vulkan kebelére, csak hogy ez a Vulkan reájok nézve nem viszatartozó alak! A női sziv, mihely szeret, művésziileg eszményesít. . . Képelete a szivrány ragyogó színeivel árasztja el szerelme tárgyát, telruházva azt a legmagasztosabb

sabb tulajdonságokkal. A mély szerelem és a józan okoskodás egymással és idők óta hadi lábon állanak. A külsővel nem igen törődik; követi a maga rendszert nem ösmérő rendszerét s oly kigyózó, uttalan uttakan halad, hogy azt kinyomozni csaknem lehetetlenség. Elősmert tény ez, melynek forrását, mint a Nilusét, még eddig fölfedezni nem sikerült. Valami szellemi igézet bűvöli meg a nőket, mely teljesen független a külső jelenségektől. A szép arc, deli termet jó ajánlólevél ugyan de még ez magában véve sem fejt ki azt a megigéző erőt. Pillanatra kedvező fogadta társra talál, de ha aztán szellemileg üres, a rökonszeny vajmi hamar elhamvad. Csak forgástűznek lángja az egész és semmi más!

Azok a férfiak, a kiket a nők, mint finom társalgót, kellemes modoru udvarlót emlegetnek, nem igen bilincselik le képzeltöket, nem igen hódítják meg szíveket. Ha valamely nő elragadtatással beszél egyik másik csinos ifjúról: légy meggyőződve, csak a szem beszél, de szíve néma s hallgató üres bök csak, melyből hiányzik a valódi benső érzelem.

Kik hát a nők valódi eszményképei? Azok talán, kiknek fényképei különböztet változatokban ott tűndökölnek a fényképek kirkataiban, avagy azok a divatbábok, kik az ügyes szabónak reklámot csinálnak. Alig hisszük. Nem szabad elfelednünk, hogy az ajánlatos külső is nagy áldás, de ha ez a szellemi tulajdonok rovására böven adatik, ez az áldás veszély kufurrása. Ha a szellemi adományokkal szükön lát el valakit a gondviselés: szép arcz méltó lehet ugyan művész eszetére, alakja érdemes a szobrász

*Fülvastatott Debreczenben március 19-én, a „Csokonai-kör” estélyén. Jelen cikket egy budapesti hírlappal egyidejűleg hoztuk.

dr. Varga Géza orvos urat kértük fel, a folyó évi január hó 10-én Budapesten tartott rendkívüli országos közgyűlésen pedig ismét dr. Boda Gyuláné ő nagysága volt szives választmányunkat képviselni.

Vármegyei választmányunk vagyona a múlt év végén 571 frt 36 krt tett.

Végül van szerencsénk a főkegyeleti választmányoknak hozzánk betérjesztett múlt évi számadásait az azok felülvizsgálása folytán hozott határozatainkkal s összesen 75 frt azaz Hetvenöt forint készpénzzel együtt mellékelten azon tiszteletteljes kérelemmel felterjeszteni, hogy ugy ezen számadásokra, valamint vármegyei választmányi pénztárnokunknak szintén csatolt múlt évi felülvizsgált számadás-ára vonatkozólag a jóváhagyást megadni s arról bennünket kegyesen értesíteni méltóztatassék.

Vármegyei választmányunk tisztai karának névsorát, s folyó április hó 13-án tartott közgyűlésünk jegyzőkönyvének hiteles másolatát tisztelettel mellékeljük.

Hazaftas üdvözléssel Debreczen 1891-ik április 13-án.

A magyar szent korona országai vöröskereszt egyletének hajdúvármegyei választmánya s annak nevében:

grf. Dégenfeld Józsefné, grf. Dégenfeld József elnök.

Helybeli ipar és nagy építkezések.

Debreczen, apr. 16.

A közkórház építésére tegnap tartott árjelítési pályázat alkalmából írjuk az alábbi sorokat.

Anyagi érdekeink és erkölcsi tekintélyünk biróságára kívánjuk föl hívni a közfigyelmet.

Mikor a város egymásután elhatározta a nagy építkezéseket, mikor megkötötte a 320000 forintos építési kölcsönt, mindenki úgy üdvözölte eme tényeket, Debreczen fejlődésében mint új időszaknak jelző oszlopait. Szükséges, részben jövedelmező közműveknél állunk a rengeteg pénzből palotaszzerű hajlékokat; s a városi képviselőtestület egyhangulag hozott határozattal vette föl a házi pénztárra ötven évig nehezedő új terhet, mert megvolt győződve, hogy az egészben gyümölcsöző befektetést képez.

Azonban a nagyépítkezésekből várható előnyök, a közvagyonosítás és az erkölcsi erők növekedése csak akkor lesz teljes, ha sikerülni fog az építkezési költségek legnagyobb részét a városban tartani, ha saját iparosaink, kereskedőink és munkásaink dolgoznak az épületek előállításán.

A városi tanács igen helyesen eselekedett, mikor az első nagy építkezésre, a közkórházra úgy írta ki a pályázatot, hogy abban a nagy vállalkozók mellett a kis tőkével dolgozó iparosok és építézők is részt vehettek, továbbá hogy fenntartotta magának a szabad elhatározás jogát.

A helybeli építő iparosok nagy számmal részt is vettek a pályázatban s a pályázati jegyzetből tett előleges kombinálás azon biztató reményt kelti, hogy az építési munkáknak részletként való kiadása olcsóbb lesz, mint az összmunkákért legtöbbször engedő Jiraszek és Krausz cég budapesti nagyvállalkozó ajánlata.

Még ha egyenlők volnának is az ajánlatok, vagy valamilyen drágább a helybelieké: lehet a város annyira sovínista, hogy a helybelieknek ad előnyt idegenekkel szemben, ter-

mészetesen az esetben, ha kellő anyagi és erkölcsi garanciát lát a helybeliekben.

A tegnapi pályázatban pedig olyan helybeliek vettek részt, a kikben megvan ez a kivánt garancia s még inkább meg lesz akkor, ha a város az építkezéseket szigorúan ellenőrzi.

Ily esetben nem lehet ok aggodalomra, hogy a helybeliek, a kik különben már többször megmutatták, hogy nagy építkezéseknél ép úgy megtudnak felelni, mint idegen, — országos hírű vállalkozók.

A helyi vállalatoknak pártfogására több példát tudunk felhozni; de elég legyen Szatmárra és Székeshérvárra hivatkozni. Amott egy 100,000 frtos nagy építkezést, csak azért mert helybeli volt, ottan lakó hisvállalkozóra bízták szemben egy jórénvű idegen vállalkozó céggel, melynek ajánlata párszáz forinttal volt drágább.

Emitt a 700,000 forinttal előirányzott megyei lovas kaszárnya építését a részleges munkákra vállalkozó helybeliekre bízták, bár drágábbak voltak néhány ezer forinttal, s mellőzték az olcsóbb Jiraszeket és Krauszt.

Nem akarjuk elvili kimondani, hogy csupán helybeli iparral fogatosítsuk, a városi nagy építkezéseket; mert ez elrettenné az idegen vállalkozókat a pályázattól s könnyen elkapatná a helybelieket, a kik aztán veresny hiányában talán kevésbé tennének árendéményeket.

Azt azonban soha se hagyjuk figyelmen kívül, hogy a nagy kölcsönt Debreczen város közönségének kell visszafizetni, hogy a városra s a polgárságra új meg új terhek nehezednek s a polgárság erejét, melynek köszönhetjük Debreczen eddigi fejlődését, csak úgy képsíthetjük nagyobb és nagyobb alkotásokra, ha azt új és új jövedelmi forrásokhoz juttatjuk, ha iparnak, kereskedelemnek, vállalkozó szellemnek új és új tápót adunk.

Ezzel növeljük a polgárság anyagi erejét, de növeljük erkölcsi önértéket is.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-fürdő” nagytérben.

Múzeum a kollegiumban nyitva vasárnaponként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakkönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-7-ig.

Ápr. 17. A vöröskereszt-egylet hajdúvármegyei főkönyvtára a megyeházán.

Ápr. 18. Debr. orvos-gyógyászati egyl. havi ülése.

Ápr. 18 és 19. Debreczeni Lovasversenyek.

Ápr. 26. Közgazdasági bank alakuló közgyűlése az ipar és keresked. kamara helyiségében.

Ápr. 26. Csokonai kör közgyűlése.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.

Május 9. Nyomdász majális a „Margit”-fürdő disztermében.

— Szakszó Rozsó prépost plebánus, kinek sajnos balesetet az egész város közönsége öszinte részvétellel halotta, tul van minden komolyabb vesztésen s teljes felgyógyulása rendes idő alatt várható. Hiteles forrásból értesülünk, hogy a főtiszteletű ur állapotáról elterjedt aggasztó hírek tulozva vannak.

— A hus drágasága. „A hus drágul, a mészárosok hiznak, a közönséget nyuzzák, a tanácsalszik” — így jellemzi egyik budapesti újság a főváros husvágási viszonyait. Szóval-szóra ráillik a mi debreczeni viszonyainkra is. A husárak fokozatosan emelkednek, pedig a vásárbiroság

hivatalos kimutatása szerint a vágó marhák három hónap óta mindig ugyanazok. A közönség panaszkodik, zugolódik, hogy a legszükségesebb élelmi cikkeknek, a husnak beszerzése, különösen a soktagu, szűkebb anyagi viszonyok között élő családokra nézve, rendkívül meg van nehezítve. — A hatóság pedig összedugott kézzel, tétlenül engedi kiszolgáltatni a fogyasztó közönséget a mészárosok önkényének. — Talán csak nem azért, hogy a drágaság révén érdemljük ki a „nagyváros” nevet? — E drágaság már annyira dühög, hogy még a mi tisztelt lapársunk is a „D. Hp”, a mely előbb megtámadott bennünket a debreczeni élet drágaságának kiírása miatt, igazat ad nekünk s a nagy közönség érdekeinek védelmezésében szövetségünkké lett. A hatóság más városokban, pl. Szatmáron, Aradon, a hol a mészárosok szintén magas husárakkal sujtották a közönséget, az ipartörvényben nyert jogoknál fogva gondoskodott a fogyasztók érdekeinek megóvásáról. Maga a közönség is melezást követ el, mibor a panaszkodáson kívül nem tesz egyebet. Nagy hűhóval belefogott egy husfogyasztó szövetséget alakítani s már a második lépésnél megállott, vissza fordult. Pedig az volna a helyes elv, hogy a ki boldogulni akar, első sorban maga segítsen magán!

— Lelkészi jelölés K. i. s. Ferenczet nt. K. Tóth Mihály ur segéd lelkészét, a debreczeni hívek kedvelt, alapos képzettségű hitazonokát a török-sz.-miklósi népos gyülekezet egyik, megüresedett lelkesi állomásra kijelölték. — Kijelöltettek még Sarkadi Nagy Imre t. saasi, Szabó László t. ughi rendes —, György László budapesti és Kutas Bálint kunhegyesi segéd lelkészek.

— A nyomdászok majálisára következő szövegű meghívót küldötték szét: Meghívó. A debreczeni könyvnyomdászok önképző egylete által saját könyvtára gyarapítására 1891. Május hó 9-én a „Margit”-fürdő disztermében tartandó zártkörű Majálisra, kívül czimzett és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-jegy 1 frt. Család-jegy 2 frt. Felülírtettek a jótékonyozól iránti tekintetből köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre váltathatók: Tóth Gyula ur vaskereskedésében este a pénztárnál. Kezdeté 8 órakor.

— Népesedés. Debreczenben apr. 5-től 11-ig terjedő héten született ev. ref. (458—486 anyak. t.) élve 14 fu, 13 leány, halva 1 fu, 1 leány, együtt 15 fu, 14 leány — 29. (23 törvényes, 6 törvénytelen). Egybekelt 6 pár. R. kath. (119—131 anyak. t.) élve 7 fu, 6 leány — 13. (12 törvényes, 1 törvénytelen). Ag. hitv. ev. (9—10 anyakt.) élve 1 fu 1 leány — 2. Izraelita (34 anyak. t.) élve 1 fu. Született összesen 24 fu, 21 leány — 45 gyermek. Meghalt ezen idő alatt 16 fu, — 16 nőnemű — 32 egyén. Ezek közül ev. ref. 21; r. kath. 7; g. kath. 2; izr. 2.

A debreczeni királyi táblához tartozó akta csomagok holnap érkeznek meg Budapestről. Az iratok rendezése végett két irodatist előre lejön, sőt az egyik D. e. k. Ferencz járulnak már tegnap óta városunkban van. — P. u. k. Gyula táblai elnök lejárta tegnap estére volt jelezve, azonban nem érkezett meg. Az elnök már Debreczenben marad s levelei már ma Debreczenbe voltak czimzve. — Itt első dolga lesz a kir. tábla szolgáló állomásaira pályázó 130 egyén közül hetet kiválasztani és kinevezni. — A hivatali helyiségeket most butorozák.

— A városi adóhivatalnak meleg napja volt kedden, szerdán. — Ugy özlött a bankó a hivatal Wertheim kaszájába, a hogy még sohasem, mióta Gergely Antal a pénztárnál működik; ennek pedig van egynehány esztendeje. Az adófizetők százával fordultak meg a hivatalban, valamennyit alkotmányos jogait siettet biztosítani a tizenkettő órában, hogy ki ne maradhasson a jövő évre érvényes képviselő választók listájából. — E két nap alatt kilenc ezer forint egyenes adót fizettek be; holott rendszerint még a legjobban fizető őszi napokban is a napi átlag nem igen haladja meg a háromezer forintot.

— A nagyerdői fásor világlátása tegnap megkezdődött. A szép tavaszi idő nyitásával a nagyerdő mind nagyobb látogatottságnak örvend. P. a p p G y o r g y a nagy erdő de- rék és népszerű bérlői a napokban már megnyitja a Dobos pavillont.

— Valasz a román ifjuságnak. Az oláh vádaskodásra adandó válasz ügyével az ifjuság most már országszerte foglalkozik. Csak a legnépesebb vidéki jogakademia, a debreczeni i. k. k. életjeit adni magáról. Ujabbban a mármaroszigeti, eperjesi és a kassai jogakademiai, a selmezi erdész- és bányászakademia ifjusága jelentette be csatlakozását a mozgalomhoz. A mármaroszigetiek közt még a román származású ifjak is résztvesznek az akcióban. A kolozsvári egyetem ifjusága küldöttségileg üdvözölte a román származású, de hazafias érzelmű dr. Moldován Gergely egyetemi tanárt, ki egy ottani lapban hosszabb cikksorozatot közölt, részletesen megcizfolva az oláh vádakat. Tegnapielőtt fáklýsmentet is rendeztek tiszteletére, a budapesti szervező bizottság pedig a következő tviratot intézte a kolozsvári társakhoz: „Csatlakozunk hozzáatok, szívvel üdvözöljük. Moldován tanár urat, ki nem tagadja meg romániségét, de szeretni

tudja magyar hazáját.” Az ifjuságnak az orsz. statisztikai hivatal igazgatója, Keleti Károly is bocsátott rendelkezésre az oláhokra vonatkozó számos érdekes adatot, melyekből többi közt kitűnik, hogy az összes nemzetiségek közt a románok azok, kik közt — bár panaszkodnak a magyarosítás miatt — a legkevésbébben tudnak magyarul és aránylag ók vannak a hadseregben legkevésbébb képviselve.

— Katonai hírek. Kubinyi János honvéderületi parancnok altábornagy tegnap szemlélet tartott a 3. decrezeni honvédyalozred ujonczai felett. Ma pedig a 15. huszárezred felett tartott szemlélet G e m m i n g e n vezérőrnagy, lovassági felügyelő és Zaitsek vezérőrnagy dandárparancnok. A szemlére berendelve voltak az ezred vidéken állomásozó századainak tisztjei is.

— Irodalmi kör Nagyváradon. Nagyváradon a „Nagyvárad” körül csoportosult irodalmi férfiak egy irodalmi kör alakítását tervezik. — Tanulmányozás végett elkérték a Csokonai kör alapszabályainak egy példányát.

— A közgazdasági bank piacra vetett részvényei nagy kelenődségnek örvendnek, a mi azt igazolja, hogy Debreczenben még eddig kevésbé vagy épen nem kultivált üzletágak folytatására alakuló bank iránt a legjobb reménységgel van eltelve a közönség. — Örvendetes jele ez annak is, hogy a debreczeni közönség mind erősebb érzeléssel viseltetik a közgazdasági vállalatok értékeit iránt, melyeknek fölívrigzésától függ Debreczen jövő nagysága.

— Lovarseny. Az itteni versenyek életvitése czéljából az igazgatóság a folyó hó 18 (szombat) és 19 (vasárnap) tartandó versenyneken tota listateurt is fog alkalmazni s annak vezetésével Budapestről K. Császár Ferencz urat a „Magyar Lovaregylet” tota listateur vezetőjét birta meg ki, emitt versenyneink alatt a gyepen két géppel, illetőleg 2 és 5 frtos tétélekkel fog működni. Ezzel a sportkedvelő közönség eme kívánságát is teljesítve lesz. — Ismert s jobb urlovasaink az alföldi kitűző talaju debreczeni pályán pár nap múlva ismét találkozni fognak, hogy a lovagias bravourban már elért sikereikhez újabb győzedelmet fűzhessenek. — Ujlag felemlítjük, hogy az előjegyzett pályó és zártzék belépti jegyek Szent Királyi Tivadar ur üzletében (város háza alatt) ma estig kiváltandók, mert azontul a vissza maradt belépti jegyek, másoknak adtnak el. — Versenyszorozatok (programok) ugyanott kaphatók. Helyi árak pályó 6 frt, zártzék 1 frt. ülőhely 50 kr. állóhely 20 kr, lovasjegy a körbe 2 frt, tribüne előtti térre egy napos jegy 3 frt. két napra pedig 5 frt.

— Debreczeni Nagyváradon. A debreczeni kereskedelmi akademia növénydekei május 1-én indulnak délmagyarországi tanulmány utjokra a székesfehérvárral együtt, a kik a hónap végén jönnek ide s Váradig együtt mennek, a hol elválnak s a mieink Arad felé, a székesfehérvári Kolozsvárra utaznak. A váradiai vendégszeretettel készülnek fogadni a testvértanítványokat. Az ottani tanári kar jegyzőkönyvileg kifejezte örömét a testvér tanítványok látogatása felett, egyezesimind elhatározta, hogy a meglevő viszonyok keretében mindent el fog követni, hogy a vendégek tanulságosan és kellemesen töltsék el városunkban a napot. — Az előre megállapított program szerint érkezés Debreczenből Erőmhályfalván át reggel fél 6 órakor; fogadás a m. ki. államasutak indóházában, elszállásolás, villás reggeli a „Rózsabor”-ban. Megtekintés a Szt.-László gőzmalom, Léderer & Kálmán szeszgyár telepeinek, látogatása a kereskedelmi taintérben. Ebéd a „Fekete Sas” szállodában. Délután külön vonattal kirándulás a „Püspök-fürdő”-be és itt tombolával egybekötött majális, melyre a meghívók legközelebb szétköldetnek. A vendégek ellátásának költségeit a helybeli kereskedelmi tanintézet ifjusága, illetve az iskolai pénztár fedezi.

— Gör. kath. templom Debreczenben. A mult napokban elhunyt munkási hazafias g. kath. püspök Pászty János tett még lépéseket az iránt, hogy a Debreczenben élő, több száz főre menő g. kath. vallásnak számára templom építtessék. — A boldogult püspök — mint már említettük, az új plebania számára a várostól kért egy házas telket, — a melyen ő idővel templomot építtetett volna; egyelőre pedig a házat alakította volna át kápolnává. Az itteni g. kath. többnyire szegény emberek, a kiktől nem lehet valami nagy áldozatokat várni s mint a püspökük mondja kéro levelében, a munkási püspökség is szegény, a vallásalapból pedig alig számbavehető gyámolítást várhat. — Ez időszerint a helybeli r. kath. plebania látja el a g. katolikusok lelki szükségkeit, a kik mint fiók-egyház — a milyenről azonban a városi hatóságoknak ideig tudomása nem volt — a h. büszköményi anyagfűhához tartoznak. — A jog-és pénzügyi bizottságnak kiadatván a kérvény, nem bocsátott annak érdemleges tárgyalásába, hanem előbb a legközelebbi népszámlálás alapján tudni kívánja, hány g. kath. lakik Debreczenben, hány önálló kereső és családó közülük? — Csak ha feleletet kap ezen kérdésekre a hatóság, akkor tárgyalhatja érdemlegesen a kérvényt.

— Szocializmus az alföldön. A szocialdemokraták tanak sajtósága mondot utat találtak már az alföldi munkásnép körében is. Oroszázn szocialdemokrata — munkásgyűlést hívtak egybe mult vasárnapra. — Az ott eszzen szokatlan gyűlésre Bákérről, Mezöbetyényről,

Gyomáró és Csorvápestről p. vezető ut. csendőr. összecsend. tiltotta. beszéljen. elhagyta. nem boc. helyiségé. tani. A. Horváth. erőlyes. csüdesen.

kedelmi. panasz. iratában. nem ipar. ág, a me. szóló tör. törvény.

hihetetlen. az uszály. uszályt. a ruha. röviddebb. elegáns. Hisz mi. díszített. és kavar. kistermet. országi. körlevele. korásra.

12 órakor. dött egy. hoffer is. egyik t. egykét. kon, ho. rogyott. egész ve. nem tud. tük be a. vüli álla. de abból. biztos. helyszin. tatta.

hónap. kokba. A pénzü. régóta f. ez az es. tudunk. azt nem. érdeklőd. gyártás. jelentke. amelyek. legnyúl. szivarká. Az árak. 25 darab. példánkr. szándéko. amikor. veztek. el. Innet. egyipte. már rég. forgalom.

Alexand. vével t. olvasó. régen a. megford. ki egy. nyára. mint ko. kiaknáz. nevezete. már mo. hogy mo. Alexand. nette-én. kezdte. melyek. hogy ha. meg. El. s Brené.

emberek. közönség. ügyesek. ime béb. művésze.

ságra. választ. asszony. napban. s. s. nyugalom.

közkörh. bizony. egyszer. Stencze. mely a. feltűnés. nem em. igazgató. dível e. dívtották.

z ifjúságnak az ország...
Kubinyi János...
Nők strikeja a divat ellen...
Pinczerek veszekedése...
Magyar egyiptomi szivarkák...
Chansonette bárókisszony...
A vásártéren Urbán Lajos...
Rendetlen kórház...
A szociáldemokrácia...
Mikszáth Kálmán...

Gyomráról, Gyuláról, Csabáról, Kigyósról és Csorvásról küldöttsek érkeztek, Buda-pestről pedig dr. Csillag, az ismert munkásvezető utazott le. Reggeltől fogva 26 lovas csendőr járta be az utcákat, szétkergetve az összecsendült paraszt népet. A szolgabíró magtöltötte dr. Csillagnak, hogy nyilvánosan beszéljen, minek következtében az még délután elhagyta a várost. Altalában a csendőrség nem bocsátott be idegen a munkásnegyvet helyiségebe, hol a gyűlést meg akarták tartani. A Csorvásról kiltöltött márkásvezetőt, Horváth Andrást letartóztatták. Csak a hatóság erőyes fellépésének köszönhető, hogy minden esőndesen végződött.

— A fényképészet nem ipar. A kereskedelmi miniszter egy felmerült iparkihágási panasz alkalmából a fővároszhoz intézett levelében kimvndotta, hogy a fényképészet nem ipari foglalkozás, hanem olyan művészet, amelyre a szerzői tulajdonjogról szóló törvény rendelkezései és nem az ipar törvényi intézkedései irányadók.

— Nők strikeja a divat ellen. Szinte hihetetlen, de a bécsi nők haliani sem akarnak az uszályról. Ha szabónők meg is vannak az uszály, felfogják és kaposcsal, csattal illesztik a ruha felső részéhez. Így aztán az uszályruha rövidbe lesz az eddiginél és módot nyújt az elegáns alsó mutogatására. Bizony néha elegánsabb az alsóruha magánál a toillettel-nél. Hisz minden szövítt ruhához megfelelően díszített selyem alsóruha kell. A porcsinálás és kavarás dícsőségében alkalmasint csak a kistermetű hölgyek fognak osztzni. A német országú nők is állást foglaltak az uszály ellen, körleveleken szólítva fel egymást a csatlakozásra.

— Pinczerek veszekedése. Tegnap éjjel 12 órákor két pinczér véres civődást kezdett egymással a „Bika” szállodában. Fuchs-hoffer István nevű pinczér összeszólkozott egyik társával Reichmann Bernáttal s azt egy kéznél levő üveggel úgy vágta halántékra, hogy Reichmann azonnal eszméletlenül rogyott össze. A vesz-kedésre összefutott az egész vendégloki személyzet, de Reichmann nem tudták eszméltre hozni és úgy szállították be a közkórházba, hol még ma délig önkívüli állapotban fektült. Sebe veszélyes ugyan, de abból ki fog gyógyulni. A rendőrség egyik biztosa azonnal megjelent az eset után a helyszínen és Fuchshoffert rögtön letartóztatta.

— Magyar egyiptomi szivarkák. A jövő hónap elején érdekes újdonság kerül a trafikokba: a magyar gyártású egyiptomi szivarka. A pénzügyminiszterium illető osztálya már régóta foglalkozik az érdekes újítással s hogy ez az eszme megvalósul, annak csak örvendeni tudunk. Az új szivarkától egy ur révén, aki azt nemcsak látta, hanem már élvezte is, az érdeklődők örömeire megirhatjuk, hogy a magyar gyártású egyiptomi cigaretták minőségében jelentékenyen fölülmulják azokat a szivarkákat amelyek „egyiptomi” elnevezés alatt nálunk legnagyobb kelendőségnek örvendenek. Szopóka nélkül valók s alakra hasonlítanak a panayotti szivarkához, de ezeknél határozottan jobbak. Az áruk is mérsékeltabb a panayotti-ánál: 25 darab 90kr, száz darab 3 ftt 50 kr. A mi példánkra a monarchia másik felében is szándékoztak ilyen cigarettákat gyártani, amikor azonban a mi szivarkáinkat megélték, ott is a magyar gyártmányt fogadták el. Innen a késedelem oka, hogy a magyar „egyiptomi szivarkák”, bár a megfelelő készlet már régen meg van, eddig nem kerültek forgalomba.

— Chansonette bárókisszony. Vécsey Alexandrine báróné, a kinek jóhangzásu nevével többször találkozhatott mostanában az olvasó a törvényszéki rovatban, s a kinek néven a debreczeni rendőrség előtt is megfordult pályát választott. A fiatal báróné, ki egy kellemetlen adóssága révén a hír szárnyára, majd a törvényszéki hírekbe került, mint korának igazi gyermeke, nem akarja kiaknázatlanul hagyni drágán megszerzett nevezettségét s el van reá határova, hogy már most szerepelni fog továbbra is — csak hogy másképen mint a mult napokban. Vécsey Alexandrine báróné egész egyszerűen chansonette-énekesnő lesz. Egy élelmes vállalkozó kezdte meg vele az iránt a tárgyalásokat, melyek eredményre vezettek. Ugy mondják, hogy hatszáz forint havi fizetésben egyeztek meg. Ebből aztán majd telik szép toilletekre s Breuernének sem lesz ellene kifogása.

— A vásártéren Urbán Lajos magyar emberekből álló eröművész társulata nagy közönség előtt tarja előadásait, melyek igen ügyesek és nagyon tetszenek. — Urbán Lajos ime bebizonyította, hogy a magyar ember a művészet emez ágára is rátermett.

— Miért nem alkalmasak az asszonyok katonaságra? Erre a nevezetes kérdésre a következő egyszerű választ adta egy modern bölcselő: Nem alkalmas az asszony a katonai szolgálatra először, mert minden hónapban új egyenruhát kellene csináltatni számára: másodszor, mert soha sem akarja elég vén lenni arra, hogy nyugalmiba helyeztessék.

— Rendetlen kórház. A biharmegyei közkórházban már régibb idő óta beszélnek bizonyos rendtelenségek felől, melyek nem egyszer képezték panasz tárgyát. Legutóbb Stenczel Lajosné állítólag elmebeteg nő ügye, mely a budapesti lapokat is bejárta, keltett feltűnést. Nevezett nő elpanaszolta, hogy ő nem elmebeteg s mégis fogva tartják. A kórház igazgatója tagadta ez állítás valóságát, de mivel egyéb panaszok is fölmerültek, megindították a vizsgálatot. Ennek eredménye az,

hogy a kórház igazgatója és főorvosa ellen Biharmegyei közigazgatási bizottsága elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, Ennek folyama alatt a gondok ellen is terhelő adatok merültek föl, amelyekről megkérdéztetvén, beismerő vallomást tett. E vallomás alapján a vizsgálatör tegnapelőtt letartóztatta Csillagot. Az eszt városzerte nagy feltűnést keltett, mert Csillagot széles körben ismerték s senki sem tétellezett volna fel róla legesekélye b rosszat sem. Mint utólagosan jelentik, a gondnok beismerte, hogy az 1870. év óta rendszeresen sikkasztott.

— A teve megfordította. „A teve olyan barom, amely nyolcz napig tud dolgozni, a nélkül, hogy innék” — jegyzé meg Propenschnaider ur nemrégiben, nyelvésele ólót.

— Ez semmi — jegyzé meg éles tekintettel az asszony — én is ismerék olyan barom, amely nyolcz napig iszik a nélkül, hogy dolgozzék.” Amire Propenschnaider csőndesen a mellékterembe vonult.

— Az első munkaszünetes vasárnap. A vasárnapi munkaszünet törvénye megjelent a hivatalos lapban. Az 1891. XIII. törvény-cikk ez, mely az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szól. Ez a törvény az országos törvénytarban e hó 14-én, hirdettetett ki, s így a mai naptól számítva, három hónap mulva lép életbe. Julius 14-től illetőleg Julius 19-étől, mint az első munkaszünetes vasárnapotól kezdve tehát komolyan pihenő napnak tekinthetik a munkások a vasárnapot, meg a Szent István napját, melyet, mint nemzeti ünnepet, szintén munkaszünetes napnak jelent ki a törvény. A törvény második paragrafa a írja körül a munkaszünet idejét eképen. „Az ipari munka szünetelése legkésőbb vasárnap reggeli 6 órákor kezdődik és megkezdésétől számítandó 24 óráig, de legálább is a szüneti napot követő reggeli 6 óráig tart.”

— A madárpusztítás korlátozása. A nagyerdő apró énekes madarait nagy veszedelem fenyegeti. Kisebb és nagyobb diákgyerekek és nem diákgyerekek valóságos irtóháborút folytatnak ellenük. — Ki flóber-puskával, ki gumipuskával lövöldözi le őket, édes gyönyörűséget találván ebben a szivtelen sportban. A városi hatóság most védelmére kél a nagyerdő kedves dalos madárkainak s utasította az erdőmesteri hivatalt, hogy szemmel tartsa a madár-vadászó gyerekeket; flóber-puskát pedig ne engedjen bevinni az erdőre Ezenkívül a tanács megbizta Bészler Lajos tanácsnokot, hogy az erdei énekes madarak megoltalmazása végett szabályrendeletit javaslatot készítsen.

— Teljes ellátás két izri. tanuló vagy fiatal kereskedő segéd elfogadtatik. Kényelmes szép külön bejárta lakásról s jó ellátásról gondoskodva lesz. Bővebbet lapunk szerkesztőségében.

— Egy két gymnásiumot végzett tanonez felvétetik a Debreczeni Ellenőr könyvnyomdájában.

Gróf Cs—y L—a emlékkönyvéből.

A jelent élvezve, a jövőről ábrándozva — ne feledje el nemzetisége és nemzete dícső multját.

F r a k n ő i V i l m o s

*
Két részből áll az élet: a remény és az emlékezet korából. Melyik szebb: az-é a melyben remélünk, vagy az, a melyben emlékezünk?

... Remélni — mindig a szebbet, a jobbat reméljük. De lesz-é életünkben elég szép, elég jó, a mire emlékezhetünk?

V á r a d y A n t a l.

*
Ugy mint a villám, a lángész égi szikrája megdördül, fénylik, gyujt s megemésztí magát.

P u l s z k y F e r e n c z.

*
Mig ifju vagy, mig boldog vagy, Mig lágyan ringat meg az élet, Reményid kincsesháza telt S az ábrándot valónak véled;

V i g a z r a m i g r á n e m s z o r u l s z S z e r e s d m e g l e h i v e b b b a r á t o d : A m u n k á t , m e l y e n y h i t a b ú n S t e t é z i m i n d e n b o l d o g s á g o d .

W o h l J a n k a.

*
Nevem aláírását parancsolja tőlem a kegyes figyelem. Szives készséggel teljesitem. Hiszen könnyebb az embernek a nevét leírni, mint — szíve érzését.

S z e g y v a n j ó l . H a d d k o p j e k i u k á b b a n é v , m i n t a — s z i v .

F e n y v e s y F e r e n c z.

*
Az ügyes, szellemes és törekvő ember a szárazon is megtanul — uszni.

H e v e s i J ó z s e f

*
A szerkesztőt nem csak az jellemzi a mit közöl, hanem az is, a mit — nem közöl.

F e k e t e J ó z s e f.

*
Azok a legszebb emlékek, a melyektől az ember megijedne, ha leírva találán.

M i k s z á t h K á l m á n .

Tanügy.

Tanulmányi versenyek. Közoktatásügyünkbe Csáky Albin gróf miniszter egymásután hozza be a kisebb-nagyobb reformokat, amelyek nemcsak a tanfériaknak, hanem a szülőknek is nagy örömet okoznak. A miniszter legujabb törekvése az oktatás intenzívebbé tétele czéljából a versenyeket, mint a tanulók buzgalmanak és ambíciójának növelésére szolgáló eszközt bevinni a közoktatásba.

Erre szolgálnak a testi nevelés érdekében már ez évben tartandó országos tornaversenyek s erre fognak a szellemi nevelés érdekében azok a tanulmányi versenyek szolgálni, amelyeket — Csáky Albin gróf legujabban létesíteni akar.

A miniszter terve — amelyet a középiskolai ügyosztály vezetőjével, dr. Klamarik János miniszteri tanácsossal már részletesen is kidolgoztatt — nem utánzata a francia concourse-oknak, amelyek csak külső kitüntetésből állanak és csak írásbeliek; hanem a mi alkotás lesz, amelynél a szellemi verseny győztese — később az országban több verseny tartatván — több győztes kitűnő tanuló jelentékeny évi ösztöndíjban fog részesülni mindaddig, míg egyetemi tanulmányait be nem fejezte.

E versenyek előreláthatólag az ország minden intézetében nagyban növelni fogják a diákok buzgalomát és ambícióját s ez által a tanítás eredményét is. A versenyre csak azok a tanulók bocsátattnak, a kik érettségi vizsgálatukat kitűntetéssel tették le.

A verseny tárgyai volnának a magyar nyelv és irodalom, latin nyelv (vagy realiskolai tanulóknál a francia nyelv), történelem és mennyiségtan. A verseny első része írásbeli volna.

Csak azok, akik az írásbeli versenyen mint legkiválóbbak győztek, bocsátattnak a szóbeli versenyre is. A szóbeli versenyen is győztesek nemcsak külső kitüntetésben részesülének, hanem évi 3—400 forintos ösztöndíjban is, egyetemi tanulmányuk idejére, úgy hogy az ily tanulók felsőbb tanulmányaikhoz az eszközöket, amelyek napjainkban jelentékenyek, bőven megszerezhetnék; a versenyek e következménye tehát igen nagy fontosságú s minthogy a versenyeken tehetőszülők gyermekei is részt vehetnek, várható, hogy a győztesekből a tudományok független művelői is fognak kikerülni.

E verseny egyelőre csak a fővárosban tartatnék, később Kolozsvárt s aztán az ország minden nagy helyein is.

A verseny examinatori bírálói különböző középiskolákból vétetnének, a többi bírálók pedig nemzeti kulturánk független állású kitűnőségei közül választatnának ki.

Közgazdaság.

A ricinus termesztése. A biharmegyei gazdasági egylet helyiségében értekezletet tartottak Szabó József előlkölte alatt. A ricinussal való ültetés hasznosságát vitatták meg és elhatározták, hogy felhívják a biharmegyei gazdákat, hogy legalább egy holdnyi területen próbálják meg a ricinussal való termelést s majd tegyenek jelentést a gazdasági egyletnek, a költségek kiszámításával együtt. A ricinus termesztése nagyon jól kifizeti magát, különösen a televényes alföldi östäljában. De a homok talajban is megterem.

A kiapadhatatlan zóna. A zóna-tarifa egyre gazdagabban bullatja áldását a magyar államvasutat finanszíra. Az előleges kimutatások szerint az évi január elsőjéjétől márczius végéig az összes vonalon 3,673.255-en utaztak, míg a mult év időszakában „csak” 2,988.342 volt az utasok száma. Az emelkedés tehát 684,913 vagyis 23%. A személy és áru forgalomból, — az év első negyedében 2,472.178 ftt. folyt be, míg tavaly a megfelelő idő-zakban csak 2,218.240 ftt., a többlet tehát 253,937 ftt. azaz 11.4%. Márcziusban 418.600 utassal jegyz fel többet a kimutatás, mint a mult év e hónapjában.

Gabona és élelmicikkek.

Apr. 14. heti vásár.

Buza egy métermázsza 8.30—8.40.—8.50. ftt. Kétszeres 7.30.—7.40.—7.50. ftt. Rozs 6.60.—6.70.—6.80 ftt. Arpa 6.60—6.70—6.80 ftt. Zab 7.10.—7.20—7.00 ftt. Tengeri 6.90.—7.00.—7.10 ftt Köles 6.20.—6.30—6.40 ftt. Rizs 22 ftt.

Liszt egy méter mázsa legünömabb 15 ftt. 20 kr. zsemlye liszt 14 ftt. 40 kr. fehér kenyér liszt 13 ftt. 40 kr. barna kenyér liszt 11 ftt. — kr.

Buza dara egy métermázsza 15 ftt. 20 kr. Arpa kása egy métermázsza 19 ftt. ... kr. Borsó s zepességi egy métermázsza 18 ftt. ... kr. Lencse s zepességi egy m. m. 20 ftt. ... kr. Bab (paszuly) fehér egy m. m. 9 ftt. — kr. Köles kása egy m. m. 15 ftt — kr. — ftt — kr. B ar g o n y a e g y z s á k 1 f t t 9 0 k r . e g y m . m . 3 f t t 6 0 k r .

Szappan egy kilogram 28 kr. Fagy nyers egy kg. 22 kr: tisztított 40 kr. Háj egy m. m. 43—45 ftt. Szalonna egy m. m. 43—45 ftt. Disznószir egy kilogram 70—72 kr. Czukor egy kilogram 42—44 kr. Marhabús 1 kgr, 44, 48, 50, 52 kr.

Debreczeni piac.
April 14. heti vásár.
Szarvasmarha és lóvásár.

Felhajtatott ló 500 db. szarvasmarha 598 db. Eladatott ló 172 db. szarvasmarha 430 db. — Az árak voltak: hizott ökör 252—300 ftt. hizott tehén 140—200 ftt. I. rendű jármos ökör 250—400 ftt. II. rendű jármos ökör 180—220 ftt. III. rendű jármos ökör 140—180 ftt.

Negyedfű tió 80—140 ftt. Harmadfű tió 60—100 ftt. Rugott bornyu 30—60 ftt. Az árak mindezeknél páronként értendők. — Egy darab bika 60—180 ftt. Egy darab jó igaz ló 100—180. Uzlet irányzat a marha vásárban jó.

Napszámárak.
April 14-én.

Egy férfi ellátással	80 kr.
„ „ ellátás nélkül	1.10 „
Egy nő ellátással	42 „
„ „ ellátás nélkül	64 „
Egy gyermek ellátással	22 „
„ „ ellátás nélkül	32 „

Husárak.

Megállapitva és bejelentve 1891. april 15-től april. 22-ig.

44 kr. Rác Györgynél Csapó utca 2599. és 358. sz. a. Kovács Jánosnál Csapó utca 327. sz. a.

48 kr. Ungvári Andrásnál Piacz 1-ső sz. székben. Czegléd utca 55. sz. a. Dedó utca 125. sz. a. Mester utca 1113. sz. alatt. Tanító utca 1392 sz. a. a mézáros társaságnál Mester utca 3655. Csapó utca 420 és 376. Kölyök utca 574. Kut utca 2323 sz. a. 50 kr. Kovács Jánosnál a hentes székben. 52 kr. a mézáros társaság 18 székében és a h á r o m i z r a e l i t a mézárszékében, a picezon.

Debreczen, 1891 april. 14.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos: **Vértesi Arnold.**
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Építkezők figyelmébe.
Kiváló minőségű
Cserép, kupás cserép
valamint négyszög és hatszög alakú
burkolati téglá
kapható jutányos ár mellett.
Iroda: Széchenyi-utca 1766.

Egyedül kapható Debreczenben
Bosznay J. és Társánál
Jó gyermekek számára
„Juliska és a Bodri kutyája”
Legjobb és legcélszerűbb ajándék. 1 színes doboz 6 drb képes zsebkendővel és a mellékelt kedves magyar mese könyvel ára csak 1 ftt ezüstben.

Szabó Lajos fiai
czégnél ujonnan rakárra érkeztek:
Női ruhaszövetek
hozzávaló legujabb diszek
fekete divatkolmék
színes mosó selyemruhák,
francia gyapju Voile-ok,
cretonok, Indish foulard
puha, jó minőségű mtr. 22 krtól.

VALÓDI
francia és cosmanosi Batist
a legutóbbi divatu minták
mint a selyem métere 42 krtól, 60 krig.
Zephirek és atlas Satin.
Napernyők.
A mult nyárról kimaradt ruhaszövetek és mosó cretonok tetemesen
leszállított árban.

Női-divat Ujdonságok:
 Ruhaszövetek és diszek
 Jó mosó toilek és sainok.
Napernyők:
 nagy választékban érkeztek
GYENES LAJOS
 Nőidivat raktárban
 Debreczen főter, városház épület.
 Mintákat kívánatra bérmentve küld.

HYGEA Arczenőcs 75 kr.
Mosdóviz ára 1 frt.
 Savon hygienique savpap 50kr.
 Ezen kiváló gondnal készített szerek a bőrcnek puomságot és rugékonyságot kölcsönöznek, az arcon lévő minden foltot, szep-
 lőt májfoltot, forrósgát vagy fagyás által keletkezett pirosságot rövid időn elmulasztja és ezenfelül a bőrcnek úde frisseséget, viruló ifúságot és bárszony puhaságot ad. Valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél, Faykiss József gyógyszerárban a nagy Kristóf-úoz Budapeston, továbbá: Török József gyógyszerárban király-utca 12. Debreczenben: Dr. Rotschnek Emil, Tamási Béla gyógyszer sz utránál.
 Postai megrendelések azonnal eszközölnetnek.

M. J. Adler-Róza
 ajánlja a nagyszerű legújabb mintájú női kalap rakfárát különös olcsó árakban.
 Helyben a vásártéren.

LAKÁS berendezésekkel
 teljes választéku raktár
szőnyeg, butorszövet, függöny
 ágy és asztaltakaróknban
Kunecz József és Társa
 cégénél
 kistemplom bazár. (4)

137. ÁRJEGYZÉK.
 az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek
 KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN
 és az 1887. április 18-án Budapeston tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett adási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.
 100 kg
 A. Asztali dara nagyszemű 17.20
 B. Szinte középszemű 16.20
 C. Királyliszt 16.20
 1. Lángliszt 16.—
 2. Montliszt 15.60
 3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű 15.20
 2-od rendű 14.80
 5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű 14.40
 3. szinte 2-od " 13.60
 7. Közép kenyérliszt 1-ső " 13.—
 2-od " 12.40
 8 1/2 Barna " 1-ső " 11.60
 3 3/4 " 2-od. á 70 kg. 10.60
 9 Lángliszt " á 70 kg. 9.—
 10 Veree liszt " á 50 kg. —.—
 11. Finom korpa zsákkal 50 5.20
 12. Darva korpa zsákkal á 50 kg. 4.60
 A finom és darva korpa árából eddi. e. g. dedelyezett 5% tóli engedmény a fennem-
 titett egyezmény folytán szintén beszthet-
 lett.
 Debreczen, 1891. Április 16.

Kardos László
 czeg'édutoza.
 Ajánlja legelső rendű
 vásznait, asztalneműit,
 zsebkendőit, törülközőit, kávésterítkeket
 az annyira kedvelt
 lyukasszegélyű étkező és thea készleteit,
 saját gyártmányu
női férfi és gyermek
fehérneműit,
Vattás és nyári
paplanaít.
 Teljesen jó mosatu női ruha
Zefiroit, francia batiszait.

A nagyérdemű közönség figyelmébe!
Mai naptól kezdve
A MARGIT-FÜRDŐ-INTÉZET
FÜRDŐ-JEGYEI
 a nagyérdemű közönség kényelmére a helyi vasút minden közlekedő kocsiában, a kálauzoknál ismét kaphatók.
JEGYEK ÁRA I:
 D. e. gőzfürdő-jegy, vasuti jöv.-men.-jeggyel együtt 65 kr.
 Kádfürdő-jegy " " " 65 kr.
 D. n. gőzfürdő-jegy " " " 44 kr.
 Jégpálya-, vagy uszoda-jegy " " " 44 kr.
 A fürdő-intézet a kor minden kényelmével, fényteliséssel van berendezve és állandóan orvosi felügyelet alatt áll.
Videki vendégek teljes ellátásáról az intézet szivesen gondoskodik
 A nagyérdemű közönség szórakoztatására
minden ünnep és vasárnap
 a fürdő-intézet kitűnő vendéglőjében a helyben állomá-
 szozó ca. és kir. 39. gyalogezred zenekara által
NAGY SÉTA HANGVERSENY
 tartatik.
BELÉPTI-DIJ SZEMÉLYENKÉNT 20 KR.
 A nagyérdemű közönség tömeges látogatását kéri
 tisztelettel
a tulajdonos.

Szent-Királyi Tivadar Debreczen.
padlózatok számára:
Keil Alajos
Padlózat-fénymáz
 (Glaur.)
 mint legkitűnőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó,
 szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
 — 1 kis " " " 68 "
KEIL ALAJOS Bécsből,
Viaszk-kenőcsét
 — mint legjobb és leg egyszerűbb beeresztő szert kemény padló számára, —
 Egy köcsög ára 60 kr.
 legmelegebben ajánja
Szent-Királyi Tivadar
DEBRECZENBEN, a városháza épületében.
 Megrendelések o'yan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien
 IV. Rosselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 ki'os csomag ára 6 frt o. é.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.
 I. TŰZ-, SZALLITMÁNY- és JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.
 Harmincharmadik évi zárszámla 1890. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK. VAGYON. Mérleg-számla 1890. december 31-én. TÉGER.

KIADÁSOK	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr
I. Tűzbiztosítás.	215386	31	17384	38	1771443	56	81447	04
Kifizetett károk a vizontbiztosított rész leomlásai után	324680	21	11081	73	2899165	99	81447	04
Függőben maradt károk tartaléka	52201	91	493385	41	101211	20	81447	04
Szerzési költségek a vizontbiztosított rész után bevétel levonásával	4500	—	—	—	29258	37	81447	04
Postabérek	34584	87	—	—	187781	98	81447	04
Adakozások közhasznú célokra	6212	44	—	—	99439	28	81447	04
A tűzbiztosítási üzlettel terhelő igazgatási költségek	1763127	54	14687	31	9954	61	81447	04
Behajthatlan követelések leírása	86342	28	—	—	30697	91	81447	04
A következő évek kaszpen-dijartaléka a vizontbiztosított rész leomlásai után és minden megterheles nélkül	7837	39	—	—	20697	91	81447	04
II. Szállítmány-biztosítás.	86342	28	—	—	618089	97	81447	04
Kifizetett károk a vizontbiztosított rész leomlásai után	7837	39	—	—	1446686	30	81447	04
Függőben maradt károk tartaléka	17385	84	—	—	379374	43	81447	04
Szerzési költségek	7058	15	—	—	2311592	31	81447	04
A szállítmány-biztosítási üzlettel terhelő igazgatási költségek	23063	65	—	—	18624	51	81447	04
A következő évek díjtartaléka a vizontbiztosított rész leomlásai után és minden megterheles nélkül	38823	97	—	—	2709501	25	81447	04
III. Jégbiztosítás.	38823	97	—	—	136304	10	81447	04
Vizontbiztosítások és törlesztés	1793834	92	—	—	54203	10	81447	04
Kifizetett károk a vizontbiztosított rész leomlásai után	283506	15	—	—	732902	99	81447	04
Szerzési és igazgatási költségek a vizontbiztosítások után bevétel levonásával	183508	—	—	—	—	—	81447	04
Behajthatlan követelések leírása	2464400	02	—	—	—	—	81447	04
1889. évi nyeresémi	81365	16	—	—	—	—	81447	04
	7621347	90	—	—	—	—	81447	04
II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.	—	—	—	—	—	—	—	—
Törlesztett kötvények díja	11539	04	—	—	—	—	—	—
Visszaváltott kötvényekért	150701	75	—	—	—	—	—	—
Halálesetek után kifizetett károosság	76858	06	—	—	—	—	—	—
Lejáró káraszítási költségek	5104	10	—	—	—	—	—	—
Kárházaitási biztosításoknál haláleset következtében díjviszterítés	89050	76	—	—	—	—	—	—
Függőben lévő károk tartaléka	173196	50	—	—	—	—	—	—
Vizontbiztosítási díjak	51570	11	—	—	—	—	—	—
Bélyegyekért	44647	53	—	—	—	—	—	—
Irodai ber., postadíjak, nyomtatványok, uti-és egyéb költségek	100011	49	—	—	—	—	—	—
Tisztai fizetések	58234	97	—	—	—	—	—	—
Évközlésdíjak	7856	48	—	—	—	—	—	—
Orvosi díjakért	16328	92	—	—	—	—	—	—
Szerzési és díjbehajlási költségek	164172	75	—	—	—	—	—	—
Behajthatlan tartozások leírása	6407	22	—	—	—	—	—	—
Díjtartalék az év végén	1532421	54	—	—	—	—	—	—
1890. évi nyeresémi	294659	31	—	—	—	—	—	—
	180996	10	—	—	—	—	—	—

Budapest, 1890. december hó 31-én.
 Agoston József, elbiztosítási osztályfőnök. Harkányi Frigyes, Lévy Henrik, Örmödy Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, Ullmann Károly Pál, Gr. Zichy Nándor. Jency Lajos, aligazgató.
 A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes teleleita fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.
 Budapest, 1891. március hó 15-én.
A FELÜGYELŐBIZTOSÍTÁS:
 Gróf Batthyányi Géza, Giczey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Szitányi Izidor. Kacsvinsky János, elbiztosítási könyvvivő.

Szerkesztő
 Széchenyi-utca
 Hird
 (kiszámla) pénz
 valamint a
 minden közl
 Bérmentlen le
XVIII
 A kö
 Az újja
 alakuló gyűlé
 Budapest.
 niszter mag
 beszédet, a r
 a közoktatási
 ezen szempor
 miniszter me
 különösebben
 jövő tanügyi
 tásokat illető
 Csáky g
 vette át a kö
 idő alatt má
 tatási reform
 hez, a melye
 fogják tartan
 Pedig C
 át a közokt
 mikor egyált
 arra, hogy
 pénzügyi hely
 tet nyerjen.
 gyorsan egy
 kat e téren a
 tanügyünk e
 nagy kiterjed
 kasság, alig
 annyi irányba
 egyszerű átt
 ügyi állapota
 kérdéseinket
 Ilyen ta
 időre szükség
 magyar állam
 potait, tanügy
 tában volt. U
 ezen irányban
 nulmány tárg
 hazai tanügyi
 volt azaz az e
 a közoktatást
 vetel.
A „Debrec
A toll
 A művele
 tatja, mily na
 egykor a madá
 denből az látez
 széhez tartoz
 mázza s erre
 kívül a legjobb
 toll nyujtotta.
 oceán békés
 indiánok egyar
 ékesség gyanán
 fejezésére.
 Valóban
 tanúságot tesz
 éneki Illiában
 viselték tolldisz
 a közönséges k
 utánzták ezt a
 bár ezeknél
 szerint a szörd
 találjuk fel kés
 a katonák csak
 nyugati népnél.
 régi tolldisz.
 vagy struccoll
 falusi gyerek,
 pircsákkóhoz le
 ludtollat tűz.
 Még inkább
 nél. Az indiai
 szolganő pávato
 magát hazája g
 mint az europai
 varró; a kül
 hogy a szidités
 felelő tollakat
 Mert a t
 legkedveltebb és
 toll adja, kü
 négy középső t